

Beszámoló jelentés
a XXVI. OTDK Humán szekciójának munkájáról

1. Az OTDT (Országos Tudományos Diákköri Tanács) a XXVI. OTDK Humán szekciójának megszervezésére (2002) a Veszprémi Egyetem Tanárképző Karát kérte fel. A felkérést a 2002-es év folyamán több autentikus egyetemi fórum (VE TK Tanácsa, VE Egyetemi Tanácsa) megtárgyalta, a felkérést megtiszteltetésként könyvelte el.

- Az OTDT javaslatára a Humán szekció ügyvezető elnöki tisztségét Lengyel Zsolt egyetemi tanár, ügyvezető titkári tisztségét Szentgyörgyi Szilárd egyetemi docens látta el.
- Az egyetemi vezetés, illetve az Universitas alapítvány (Veszprém) anyagi támogatása hathatós segítséget jelentett. A konferencia sikeréhez hallgatóink is nagyban hozzájárultak: elsősorban az alkalmazott nyelvészet és az angol szakos hallgatók. Az egyetem gazdasági, üzemeltetési felelőseire számíthattunk. A szervezési munkálatokban egy 15-20 fős lelkes oktatói és nem oktatói csapat segítése nélkülözhetetlen volt.
- A nem egyetemi szervezetek közül Asztalos István alpolgármester segítése volt a leghathatósabb. Kérésünkre április 22-ére szünetet rendelt el a veszprémi középiskolákban: így volt biztosítható az OTDK hallgatói résztvevőinek elszállásolása.
- A szervezők pályázatok révén is igyekeztek a rendezvényt anyagilag megalapozni. A pályázatok többsége sikeres volt.
- Sok helyi nehézséggel kellett – úgy tűnt sikerrel – megküzdenünk, ezek abból fakadtak, hogy Veszprém a kisebb vidéki városokhoz tartozik (tömegközlekedés stb.).
- A társintézmények közül leghathatósabb segítséget az ELTE és az SZTE Juhász Gyula Tanárképző Kara nyújtotta.
- Mindvégig élveztük Koósné Török Erzsébet (az OTDT titkára) és munkatársai, Anderle Ádám professzor (OTDT elnökségi tag, a humán szekció képviselője) lelkes és hozzáértő támogatását.

2. Az OTDK szekciói közül a Humán szekció volt a legnépesebb:

- 389 dolgozatot nyújtottak be;
- kereken 800 – lehetőleg minősített – szakembert kértünk fel a dolgozatok bírálatára;
- a bírálatok eredményeképpen 360 dolgozat nyert jogot a szóbeli bemutatásra;
- 32 tagozati zsűrit kellett szervezni (közel 100 részben minősített szakember megnyerését igényelte);

- az elbírálással és a zsűrizéssel kapcsolatos követelmény: ne legyen szakmai-emberi-hivatali kapcsolatban sem a szerzővel, sem annak témavezetőjével. (Nem kevés nehézséget támasztott e követelmény teljesítése.)

3. Tagozati zsűrik: Irodalomtudomány (Régi magyar irodalom, Klasszikus magyar irodalom, XX. századi magyar irodalom I., XX. századi magyar irodalom II., Irodalomelmélet, Összehasonlító irodalom, Angol, amerikai irodalom I., Angol, amerikai irodalom II., Francia irodalom, Német irodalom, Orosz irodalom, Olasz irodalom), Művészettörténet, Néprajz (tárgyi), Néprajz (szellemi), Nyelvtudomány (Alkalmazott nyelvészet, Elméleti nyelvészet, Magyar Nyelvtudomány I., Magyar Nyelvtudomány II., Ágazati nyelvtudomány), Ókortudomány, Orientalisztika, Régészet, Színháztudomány, dráma, Történettudomány (Középkori magyar történet, Közép- és koraújkori Történet, XVI-XVIII. századi magyar történet, XIX. századi magyar történet, XX. századi magyar történet 1945-ig, XX. századi magyar történet 1945 után, XX. századi egyetemes történet, Egyháztörténet).

4. Az egyes zsűrik munkájában szakmájuk kiválóságai vettek részt, köztük akademikusok: Marosi Ernő (akadémiai alelnök), Ritoók Zsigmond, Gecsényi Lajos (akadémikusok). A VE igyekezett nemcsak „épületekkel” és pénzügyileg támogatni a konferenciát, hanem szakértelemmel is. Több – a szakmai kritériumoknak megfelelő veszprémi oktató – tagozati elnökként (Bécsi Tamás, Kontor István, Kovács Árpád, Navracsics Judit, Petrőczy Éva, Szabó András), illetve tagként (Bús Éva, Herman Zoltán, Horváth Géza, Jákfalvi Magdolna, Kajtár Mária, Kékesi Kun Árpád, Kurtán Zsuzsa, Ortutay Katalin, Pintér Márta, Rawlinson Zsuzsa, Tegye Gabriella, Szilágy Zsófia) működött közre.

5. A veszprémi konferencia sajátossága volt, hogy az első napot akadémiai napnak nyilvánítottuk, ezen a napon történt a dolgozatok bemutatása. Feszés, fegyelmezett, de nem teljesíthetetlen feladatot rótt e megoldás mind a dolgozatot bemutatókra, mind a zsűrikre. A második napon kulturális kirándulásokat szerveztünk a hallgatók és oktatók számára (Zirc, Tapolca, Tihany). A kirándulásért nem kértünk pénzt! A második nap első fele állt egyfelől a szakzsűrik, másfelől a „csúcszsűri” számára. Az időkeretek elegendők voltak.

6. A konferencia rendezvényfüzetet a konferencia megkezdése előtt a megérkezéskor, a konferencia összefoglaló kötetet a záróünnepségen vehették magukhoz a résztvevők. A zsűrik munkáját diáktitkárok segítették – sikerrel.

7. A dolgozatról született bírálatok egy részét sikerült előre kiküldeni. Sajnálatosan – és nem a szervezőknek felróható okok miatt – voltak, akik csak a helyszínen (a szállás elfoglalásakor, tehát még jóval a konferencia megkezdése előtt) ismerkedhették meg.

8. Anderle Ádám professzor zárszavában külön kiemelte: a veszprémi konferencia rekordot döntött abban, hogy egyetlen panaszos levél született (ezek száma a megelőző konferenciákon nem volt 10 alatt). Egyetlen további panaszos levél jutott el hozzánk, de a napokban ezt is visszavonta az – itt meg nem nevezett – intézmény.

9. A zsűrielnökök munkáját 10.000 forintos könyvutalvánnyal igyekeztünk honorálni. Szerény kifejezése ez annak, hogy valamennyi zsűrielnök és zsűritag mindent megtett a konferencia sikeréért. Az egyes tagozatok első három helyezettje pénzjutalmat kapott, számukra is megtörtént az utalványozás (a hallgatók által megadott bankszámlára).

Javaslatok:

1. A bírálati és a zsűrizési munkába be kell vonni a határontúli, nem magyarországi egyetemek/főiskolák, intézmények magyar ajkú szakembereit (ellentmondás: a nevezett helyről hallgató jöhet, sőt szervezett segítséget kap, ám az oktatókra eddig nem gondoltunk).
2. Át kell gondolni a konferencia időstruktúráját: Veszprémben bevált az, hogy van egy „akadémiai” és van egy „szakmai-társasági” nap.
 - Az „akadémiai” napon történik a dolgozatok bemutatása. Az OTDK inkább a „nem átjárós” konferencia típusához tartozik, ez nagymértékben lehetővé teszi a párhuzamos szervezési elvet.
 - A „szakmai-társasági” nap funkciója kettős: (i) szakmai beszélgetés, konzultáció folytatható oktatók és hallgatók között, hiszen mindkét fél kiválóságai vannak jelen; (ii) kulturális kirándulások szervezhetők;
 - pénzkímélő, az így felszabaduló pénz a bírálók, zsűrizők munkájának díjazására fordítható.
3. Bírálathoz részt vevő oktatók munkájának elismerési módjai:
 - vagy pénzbeli (könyvutalvány, taxicsekk stb.);
 - vagy oktatói karrierben legyen pontszerző tényező.
4. A bírálati és a zsűrizési munkálatok elvégzését megkönnyítené egy tudományterületi szakértői lista.
5. Az írásbeli bírálatok formai, tartalmi követelményeit tovább kell finomítani:
 - ne lehessen csak pontszámokat közlő bírálatokat benyújtani;
 - egyesek szerint: a bírálatok ne legyenek névtelenek;
 - a bírálati időszak előtt a bírálók előzetes névsorát ellenőrizni kell, ez által elkerülhető, hogy a bíráló más adott más irányú elfoglaltsága (külföldi tartózkodás stb.) vagy más előrelátható akadály miatt a dolgozatok „keringjenek”.
6. A titkosítás tovább finomítandó: pl. előszavakban köszönetnyilvánítás (ami természetes része e tudományos műfajnak), szövegben egyértelmű utalás szerzőre vagy témavezetőre kerülendő – és erre előre fel kell hívni a figyelmet.
7. Felül kell vizsgálni a modern filológiai előadások és dolgozatok nyelvét: egyesek a magyar, mások az érintett idegen nyelvet tartják helyén valónak.
8. Az intézményi beküldési határidő és a bírálókhoz való kiküldési idő kérdése:
 - Az OTDT formai vizsgálatot tart (ez a vizsgálat a dolgozat intézményi beküldési feltételeit ellenőrzi: ez kb. 1 hónapot vesz igénybe).

- Az OTDT által jóváhagyott dolgozatok a szekciót szervező intézményhez kerülnek. A szervezésért felelős intézmény is köteles a dolgozatokat megvizsgálni a titkosítás (a fedőlapon, a belső borítón ne legyen a szerző, témavezető, intézmény neve; szükséges az előszavak átolvasása is, mert gyakran a köszönetnyilvánításokból derül ki az intézményi hovatartozás, de ez olykor a dolgozat későbbi szövegéből is kiderülhet). Ha mégis vétenek a titkosítás ellen, a rendező intézménynek joga van formai hibára való hivatkozással a dolgozatot kizárni. Ez a folyamat időigényes.
- Saját adatbázisát a szervező intézménynek is fel kell építenie.
- A dolgozatok bírálókhoz való kiküldése előtt a szakterületi felelős („irodalmár”, „nyelvész” stb.), illetve az intézményi OTDK felelős vállaljon garanciát a felkért személyt illetően. Ne fordulhasson elő, hogy a szervező intézmény szervezéssel megbízott munkatársai szemrehányó levél kíséretében kapják vissza a dolgozatot a bírálatra felkérttől, hogy őt (ti. a bírálót) senki sem kérdezte meg előzetesen, hogy vállalja-e a munkát (előfordult: hogy csak a szemrehányás jött meg, a dolgozatot vissza se küldték).

Veszprém, 2003. szeptember 22.

(Lengyel Zsolt)
egyetemi tanár

(Szentgyörgyi Szilárd)
egyetemi docens